

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de accreditatie van VBS-opleidingscentra en de goedkeuring van VBS-opleidingen
- Tweede principiële goedkeuring

Samenvatting

In december 2021 werd door de 'International Maritime Organisation' (IMO) Resolutie A.1158(32) goedgekeurd, houdende richtlijnen voor verkeersbegeleidingssystemen (VBS) voor de scheepvaart. Deze resolutie voorziet onder meer dat specifieke opleidingen voor het verrichten van taken inzake verkeersbegeleiding (VBS-opleidingen) moeten worden goedgekeurd en dat het personeel dat dergelijke taken uitvoert, hiertoe correct moet gecertificeerd worden.

Deze certificatie kan slechts verstrekt worden mits het volgen van gepaste opleidingen, waarvoor de resolutie verwijst naar de standaarden en aanverwante aanbevelingen, richtsnoeren en modelcursussen van de 'International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities' (IALA).

Het ontworpen besluit geeft voor Vlaanderen een invulling aan dit onderdeel van de resolutie en de relevante IALA-documenten en geeft daarmee verdere uitvoering aan artikel 4, §4, van het decreet van 16 juni 2006 betreffende de begeleiding van de scheepvaart op de maritieme toegangswegen en de organisatie van het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum, dat voorziet dat de Vlaamse Regering de nadere regels bepaalt betreffende de opleiding en de kwalificatie van het personeel dat belast is met de taken in het kader van begeleiding van de scheepvaart.

Meer concreet zet het ontworpen besluit uiteen aan welke voorwaarden een opleidingscentrum dat VBS-opleidingen aanbiedt, moet voldoen om een accreditatie te bekomen en aan welke voorwaarden de aangeboden VBS-opleidingen moeten voldoen om goedgekeurd te worden. Hiertoe wordt in het ontworpen besluit een systeem van audits uitgewerkt. Ook legt het ontworpen besluit vast in welke gevallen een accreditatie of goedkeuring kan worden ingetrokken of in welke omstandigheden een eerder bekomen certificaat kan worden opgeschort.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ressorteert onder het beleidsveld Waterinfrastructuur- en beleid.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- Het wetgevingstechnisch en taalkundig advies 2022/273 van 6 juli 2022.
- Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 29 juni 2022 met kenmerk GDR/2022002420.
- Het begrotingsakkoord werd verleend op 12 juli 2022.
- Het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens nr. 2022/078 werd verleend op 6 september 2022.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Voor de algemene toelichting wordt verwezen naar de beslissing van de Vlaamse Regering van 15 juli 2022 (VR 1507 DOC.0839/1TER).

B. ADVIES VLAAMSE TOEZICHTCOMMISSIE

In diens advies nr. 2022/078 van 6 september 2022 besluit de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens dat het voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de rechtvaardigingsgrond toevoegen aan het Ontwerp, minstens aan de nota;
- de categorieën van gegevens beter specificeren;
- de nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens;
- de transparantiemaatregelen uitwerken.

In antwoord op deze opmerkingen wordt het hiernavolgende meegegeven:

- De rechtvaardigingsgrond wordt opgenomen in het nieuwe artikel 22 van het besluit;
- De VTC meent dat de omschrijving “de persoonsgegevens die in het auditrapport en, in voorkomend geval, bij de correctieve maatregelen zijn opgenomen” niet voldoende de categorieën van gegevens aanduidt en beveelt aan om deze omschrijving aan te passen. Normaal gezien zullen er in een auditrapport geen persoonsgegevens (van bijvoorbeeld personeel van een opleidingscentrum of van specifieke leerlingen) verwerkt worden. Maar mocht dit toch ergens in het rapport over het hoofd gezien worden, dan voorziet artikel 24, §2, derde lid net een bescherming in die zin dat dergelijke gegevens op een welbepaalde manier moeten behandeld worden. Omdat het net om een ‘catch-all’ formulering gaat, is het aangewezen om die categorieën hier niet verder te specificeren.
- Wat de juistheid van te verwerken gegevens betreft: dit wordt thans uitdrukkelijk voorzien in het nieuwe vijfde lid van artikel 23 van het besluit.
- Wat de transparantie betreft: De verwerkingsverantwoordelijke zal overeenkomstig de bepalingen van artikel 12 e.v. van de AVG de betreffende informatie via privacyverklaring en informatieclausules aan de betrokkene bezorgen. Deze verplichting is reeds duidelijk opgenomen in de artikelen van de AVG en het is daarom niet aangewezen om dit nogmaals op te nemen in

het ontwerp. Regelgeving is daarenboven niet het meest geschikte middel om op begrijpbare, transparante en duidelijke wijze de betrokkene op de hoogte te brengen van zijn rechten.

Daarnaast werd het in het licht van de overwegingen van het VTC-advies nog aangewezen geacht om enkele aanpassingen door te voeren in de artikelen die verwerking van persoonsgegevens betreffen, teneinde alle categorieën nog helderder te omschrijven.

C. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel vermeldt enkele definities. Aangezien een groot deel van de terminologie afkomstig is uit de IMO-Resolutie en IALA documenten en bijzonder context-specifiek is, wordt het opportuun geacht om voor een goed begrip van het besluit met een uitgebreide definitielijst te werken.

Artikel 2

Dit artikel stelt dat de minister, vermeld in artikel 2, 39° van het decreet van 16 juni 2006 betreffende de begeleiding van de scheepvaart op de maritieme toegangswegen en de organisatie van het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum, de competente autoriteit is in het kader van dit besluit.

Artikel 3

Dit artikel bevat de algemene regel als voorzien in IALA context, dat VBS-opleidingscentra dienen te beschikken over een accreditatie van het centrum zelf en over een goedkeuring voor iedere opleiding die binnen de VBS-context wordt aangeboden.

Er dient op gewezen te worden dat een opleidingscentrum niet noodzakelijk een onderwijsinstelling is. Zo beschikt het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust bijvoorbeeld over een eigen opleidingscentrum (cf. het besluit van de Vlaamse Regering van 14 september 2007 betreffende de opleiding, de kwalificatie en de aansprakelijkheid van de personeelsleden die belast zijn met de begeleiding van de scheepvaart op de maritieme toegangswegen buiten het havengebied en het personeel van het MRCC). Dit kan eveneens erkend worden door IALA. Ook voor eventuele andere interne opleidingscentra is een erkenning in principe mogelijk.

Het artikel duidt ook in algemene termen dat voor deze accreditaties en goedkeuringen, de competente autoriteit zich steeds zal baseren op de geldende IALA-documenten. De toepasselijke lijst wordt opgenomen in bijlage 1 bij het BVR.

Artikel 4

Naar luid van dit artikel kan iedere accreditatie en goedkeuring slechts verstrekt worden op basis van een audit van het centrum, respectievelijk de opleiding.

Het tweede lid van het artikel bevat enkele eisen in verband met onafhankelijkheid van de audit die ook door IALA worden gesteld. Met name stelt IALA Richtsnoer-G.1014 in punt 3.2 dat enerzijds derde organisaties kunnen worden gebruikt om audits uit te voeren, mits de competente autoriteit erop toeziet dat het auditproces is uitgevoerd overeenkomstig het richtsnoer (3.2.2). Anderzijds bepaalt het genoemde richtsnoer dat een competente autoriteit die over een eigen opleidingscentrum beschikt, zélf een audit kan uitvoeren, maar dat in dat geval maatregelen moeten genomen worden om ervoor te zorgen dat het accreditatie- en goedkeuringsproces voldoende onafhankelijk is en wordt uitgevoerd door auditeurs die geen routinematige band hebben met het opleidingscentrum dat deel uitmaakt van de competente autoriteit (3.2.3).

Het derde lid, betreft de praktische uitvoering door middel van één of meerdere auditoren.

Het laatste lid van dit artikel maakt, eveneens overeenkomstig het betrokken richtsnoer duidelijk dat hoewel een audit kan gebeuren door een derde gespecialiseerde partij, de uiteindelijke beslissing bij de competente autoriteit blijft.

Artikel 5

In artikel 5 wordt verdere duidelijkheid verschaft over de elementen die worden onderzocht bij de audit die dient te gebeuren met het oog op accreditatie.

Artikel 6

Dit artikel lijst de VBS-opleidingen op die door een opleidingscentrum kunnen gegeven worden en die voorafgaandelijke goedkeuring dienen te verkrijgen door de competente autoriteit.

Artikel 7

Naast de opleidingen opgesomd in artikel 6 zijn er ook nog regio-opleidingen, welke betrekking hebben op de specifieke omstandigheden waarmee een verkeersbegeleidingscentrum omwille van de plaatselijke omstandigheden geconfronteerd wordt. Deze opleidingen zijn dermate specifiek en praktisch toegepast dat zij enkel door de verstrekker van verkeersbegeleiding zelf (kunnen) gegeven worden. Het gaat volgens de betrokken IALA-documenten om een 'on-the-job-training', wat hier dus vertaald werd als een 'regio-opleiding'. De verstrekker dient hiervoor geen accreditatie te bekomen, maar wel een goedkeuring van de opleiding zelf, na het uitvoeren van een audit.

Artikel 8

Om de taken in het kader van verkeersbegeleiding te mogen blijven uitoefenen, dient het betrokken personeelslid ook bepaalde bijscholingen te volgen (conform IALA-terminologie 'het kwalificatieproces' genoemd). Deze opleidingen mogen ook door de verstrekker van verkeersbegeleiding zelf gegeven worden. De verstrekker dient hiervoor geen accreditatie te bekomen, maar wel een goedkeuring van de opleiding zelf, opnieuw na het uitvoeren van een audit.

Artikel 9

In artikel 9 wordt verdere duidelijkheid verschaft over de elementen die worden onderzocht bij de audit die dient te gebeuren met het oog op goedkeuring van opleidingen.

Artikel 10

Dit artikel maakt, voor wat betreft de audit als vermeld in artikel 9, de link met bijlage 2, waarin de informatie wordt opgesomd die in het kader van een audit moet worden voorgelegd door de entiteit die de goedkeuring aanvraagt.

Artikel 11

Dit artikel bevat bepalingen inzake het gebruik van een simulator binnen de VBS-opleidingen.

Artikel 12

Artikel 12 geeft enkele door IALA gegeven aanbevelingen inzake de auditors en het verloop van een audit weer.

Artikel 13

Dit artikel verduidelijkt dat een niet iedere aanvraag apart dient te gebeuren, en dat het eveneens mogelijk is om na een eerder uitgereikte accreditatie of goedkeuring, nog bijkomende aanvragen in te dienen.

Artikel 14

In dit artikel wordt het verloop van de audit helder uiteengezet, conform de toepasselijke IALA regels.

Artikel 15

Wanneer een centrum of verstrekker van verkeersbegeleiding een aanvraag indient, kan het zijn dat niet alles onmiddellijk duidelijk is. Deze bepaling moet duidelijk maken dat het de bedoeling is dat deze entiteiten voor eventuele vragen of bij eventuele problemen in dialoog kunnen treden met de competente autoriteit om tot pragmatische en correcte oplossingen te komen.

Artikel 16

De eerste paragraaf van het artikel licht de twee verschillende uitkomsten van een audit verder toe en geeft aan welke beslissingen van de competente autoriteit daaruit kunnen voortvloeien. De tweede paragraaf gaat in op de situatie waarbij tijdens de audit gebreken worden vastgesteld en de wijze waarop die kunnen verholpen worden, teneinde alsnog een positieve uitkomst te realiseren.

Artikel 17

Dit artikel beschrijft formaliteiten met betrekking tot aflevering van het certificaten naar aanleiding van accreditatie en /of goedkeuring. De inhoud van die certificaten wordt beschreven in bijlage 4.

Artikel 18

Dit artikel vermeldt de eigen verplichtingen van de competente autoriteit in het kader van de administratie die bij de afgifte van certificaten hoort.

Artikel 19

Certificaten hebben steeds een beperkte geldigheidsduur. Voor de verlenging ervan dient overeenkomstig artikel 19 een periodieke audit plaats te vinden.

Artikel 20

In dit artikel worden de omstandigheden uiteengezet volgens welke de accreditatie of goedkeuring kan worden ingetrokken door de competente autoriteit.

Artikel 21

Het artikel voorziet de mogelijkheid dat een eerder bekomen certificaat zou worden opgeschort, wanneer bij een navolgende periodieke audit (cf. artikel 19) één of meerdere grote niet-overeenstemmingen zouden worden vastgesteld. Ook de eigen verplichtingen van de competente autoriteit in het kader van de administratie daarover worden vastgelegd.

Artikel 22

In dit artikel wordt tegemoetgekomen aan de opmerking in het VTC-advies dat de rechtvaardigingsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens moet geïntegreerd worden.

Artikel 23

Dit artikel somt op wie, afhankelijk van het doel en binnen het kader van de ontworpen regelgeving, te aanzien is als verwerkingsverantwoordelijke voor de persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van het verlenen van een accreditatie van een opleidingscentrum en het verlenen van een goedkeuring van een VBS-opleiding. Het laatste lid werd toegevoegd als reactie op de opmerking in het VTC-advies dat de juistheid van de gegevens moet verzekerd worden.

Artikel 24

Een opleidingscentrum of verstrekker van verkeersbegeleiding zal zich voor aanvragen tot accreditatie of goedkeuring noodzakelijkerwijze in contact moeten stellen met de competente autoriteit. Daarbij zullen bepaalde persoonsgegevens (bv. de naam en het e-mailadres van de contactpersoon bij die entiteit) bekend worden aan de competente autoriteit. Ook in een auditrapport kunnen eventueel bepaalde persoonsgegevens gedeeld worden. De eerste paragraaf van het artikel geeft aan welke gegevens bewaard worden door de competente autoriteit, en hoe lang deze bewaard zullen worden. In de tweede paragraaf wordt vastgelegd wie de gegevens kan consulteren. Deze categorieën worden nog enigszins verder verduidelijkt ingevolge de overwegingen van het VTC-advies.

Artikel 25

In dit artikel is wordt bepaald welke gegevens door een opleidingscentrum mogen bewaard worden en wat de maximale bewaartermijn is.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de gegevens die verwerkt worden in het kader van het bekomen van een accreditatie of goedkeuring enerzijds en de gegevens die verwerkt worden in het kader van het verstrekken van een opleiding anderzijds.

Wat betreft de eerste categorie wordt bepaald dat deze gegevens bewaard worden zolang het auditrapport wordt bewaard. Wat betreft de tweede categorie wordt geopteerd voor een bewaartermijn die overeenstemt met een normale loopbaanduur, aangezien het noodzakelijk wordt geacht dat de behaalde diploma's /certificaten (en de daaraan gekoppelde persoonsgegevens) gedurende deze loopbaan consulteerbaar blijven.

Eveneens voorziet het artikel enkele verplichtingen ten aanzien van het opleidingscentrum, voor wat betreft de bescherming van en toegang tot persoonsgegevens.

Artikel 26

In dit artikel is wordt bepaald welke gegevens door de verstrekker van persoonsgegevens mogen bewaard worden in het kader van het bekomen van een accreditatie of goedkeuring en wat de maximale bewaartermijn is.

Artikel 27

In dit artikel is wordt bepaald welke gegevens door de auditoren mogen bewaard worden ten behoeve van de uitvoering van een audit en wat de maximale bewaartermijn is.

Artikel 28

Dit artikel bevat een klassieke uitvoeringsbepaling.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerpbesluit heeft geen budgettaire impact voor de Vlaamse overheid.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 29 juni 2022 met kenmerk GDR/2022002420.

Het begrotingsakkoord werd aangevraagd op 29 juni 2022 en werd verleend op 12 juli 2022.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggend ontwerpbesluit heeft geen impact op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor bestuurszaken, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- a. Personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet.
- b. Werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven.
- c. Investerings en schuld: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg.
- d. Ontvangsten: het voorstel resulteert niet in bijkomende ontvangsten.
- e. Conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Het ontwerpbesluit moet voor tweede principiële goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Daarna kan advies van de Raad van State opgevraagd worden.

Tenslotte moet het besluit definitief goedgekeurd worden en moet het besluit gepubliceerd worden in het Belgische Staatsblad.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar tweede principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de accreditatie van VBS-opleidingscentra en de goedkeuring van VBS-opleidingen;
- 2° de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken te gelasten over voornoemd voorontwerp het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

Bijlagen:

1. het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging over de accreditatie van VBS-opleidingscentra en de goedkeuring van VBS-opleidingen, met 4 bijlagen;
2. het VTC advies